

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ**

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

з навчальної програми для учнів 9-х класів
загальноосвітніх навчальних закладів, які навчаються
за програмою курсу профорієнтаційного спрямування

“Людина і світ професій”

в обсязі 17 годин

Івано-Франківськ - 2015

УДК 159: 038
ББК 74.212
Г 97

Гуцан Л.А. Робочий зошит старшокласника з навчальної програми для учнів 9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, які навчаються за програмою курсу профорієнтаційного спрямування “Людина і світ професій” в обсязі 17 годин. – Івано-Франківськ : НАІР, 2015. – 80 с.

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією з трудового навчання і креслення Науково-методичної Ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (протокол № 2 від 15 квітня 2014 р.; лист Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України (лист МОН України №14.1/12-Г-949 від 23 червня 2014 р.)

Рекомендовано до друку

вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України (протокол №8 від 30 травня 2013 р.)

Рецензенти

Канішевка Л. В., доктор педагогічних наук, професор;
Уличний І. Л., кандидат педагогічних наук, доцент

Гуцан Л. А. Робочий зошит старшокласника з навчальної програми для учнів 9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, які навчаються за програмою курсу профорієнтаційного спрямування “Людина і світ професій” в обсязі 17 годин. – Івано-Франківськ : НАІР, 2015. – 80 с.

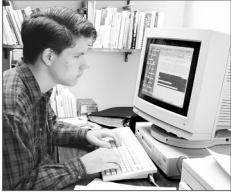
Робочий зошит старшокласника укладено відповідно до програми профорієнтаційного спрямування «Людина і світ професій» для учнів 9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої Міністерством освіти і науки України.

Зошит допоможе організувати вивчення нових тем, надасть можливість оцінити профорієнтаційні знання учнів, сформулювати практичні вміння й навички самостійної роботи.

Видання впорядковано відповідно до змісту програми “Людина і світ професій” для 9 класів загальноосвітніх навчальних закладів в обсязі 9 годин, рекомендованої МОН України (№14.1/12-Г-950 від 23 червня 2014 р.).

УДК 159: 038
ББК 74.212
Г 97

© Л. А. Гуцан

Шановні дев'ятикласники!

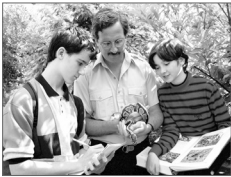
Серед великої кількості життєвих рішень, які вам ще доведеться приймати, питання вибору профілю навчання є найпершим і водночас одним із найважливіших.

Правильний вибір профілю навчання – це вибір напрямку подальшої спеціалізації у навчанні, вибір майбутнього життєвого шляху, вибір омріяної професії, а отже, вибір долі. Від того, наскільки вірним він буде, залежить, як ви зможете в майбутньому реалізувати себе в різних сферах життєдіяльності, якими будуть ваші власні здобутки, ваше благополуччя та задоволеність собою, ваша віддача суспільству.

Виконуючи завдання, що містяться в цьому робочому зошиті, кожен з вас здобуде певні знань про зміст і структуру світу професій, про види професійної діяльності людини, про сучасні вимоги соціального середовища до фахівців на ринку праці. Багато нового та цікавого ви дізнаєтеся про напрями профільного навчання у старшій школі, визначите сферу своїх інтересів, можливостей і домагань, здобудете знання щодо способів і прийомів прийняття обґрунтованих рішень щодо вибору майбутнього профілю навчання.

Виконання завдань допоможе вам набути різноманітні вміння і навички, які знадобляться у повсякденному житті, спілкуванні з однолітками і дорослими.

Відповіді на завдання необхідно чітко й охайно записувати у визначених для цього місцях. Переважну більшість завдань ви зможете виконати самостійно, лише деякі з них потребують допомоги батьків та учителів.

Сподіваємося, що робочий зошит, яким ви користуватиметеся на уроках і вдома, стане вашим помічником, а виконання завдань принесе задоволення, пробуджуватиме цікавість і прагнення до знань.

Пам'ятайте, все це ви робитимете для себе, для свого сьогоднішнього, аби в майбутньому почуватися впевнено, бути активними і цілеспрямованими.

Автор

УРОК 1

Вступ. Мета і завдання курсу «Людина і світ професій».
Професійне самовизначення особистості в умовах сучасного ринку праці. Типові помилки при виборі професії і їх наслідки

*Кожен повинен пізнати себе,
тобто свою природу,
чого вона шукає, куди веде...*

Григорій Сковорода

1. Дайте, будь ласка, відповідь (письмово) на запитання підрозділу «Мій портрет», «Я та мій внутрішній світ» і виконайте творчі завдання.

МІЙ ПОРТРЕТ

Ім'я _____

По батькові _____

Прізвище _____

Початок роботи із зошитом: число _____ місяць _____ рік _____

Стать (*підкресліть*) чол. жін.

Рік народження _____ e-mail _____

Домашня адреса:

місто (смт, с.) _____

вулиця _____

будинок _____ квартира _____

Контактний телефон _____

Який профіль навчання ви бажаєте обрати? _____

Чому? _____

Як ви готуєтеся до вибору профілю навчання в старшій школі:

- є членом Малої академії наук _____
- відвідуєте факультативні курси (*назва*) _____
- берете участь у предметних олімпіадах _____
- займаєтеся на підготовчих курсах _____
- займаєтеся самоосвітою _____
- берете участь у роботі наукових товариств _____
- відвідуєте предметні гуртки (*назва*) _____
- не готуєтеся _____

Ким мрієте стати? _____

Хто вплинув на ваш вибір? (думка батьків, друзів, книги, ЗМІ, кінофільми, радіопередачі, поради вчителів, заняття в гуртках, ін.) (*підкресліть*). Що ще (*допишіть*)? _____

За якої умови вибір професії можна назвати успішним? *Відповідь обґрунтуйте.* _____

2. Дайте визначення поняттю «професійне самовизначення».

Професійне самовизначення – це _____

3. Коротко охарактеризуйте чинники, що негативно впливають на професійне самовизначення підлітків? Допишіть ті чинники, які не перелічені.

1) *Орієнтація на думку випадкових людей.* _____

2) *Вибір професії за враженнями про неї.* _____

3) *Вибір професії «за компанію».* _____

4) Вибір винятково з ознак престижності. _____

5) _____

6) _____

7) _____

8) _____

4. Що повинен знати підліток, обираючи професію в умовах ринкової економіки? _____

Практична робота

У робочому зошиті виконайте, будь ласка, творче завдання на тему «Я та мій внутрішній світ».

(місце для фото)

Місце, де ви любите бути всього понад усе на світі?

Ваші друзі

Ваше хобі

Що або хто може вас засмутити чи образити?

Ваша улюблена музика

Ваша улюблена телепередача, улюблений фільм?

Ви вже вибрали профільний клас, професію (якщо так, то вкажіть який саме, яку саме)

Ваші особисті досягнення

Ким ви бачите себе у майбутньому?

Які книги любите читати?

Ви вже вирішили, що робитимете після 9-го класу? (підкресліть)

- продовжу навчання в 10-му (профільному);
- продовжу навчання в 10-му (непрофільному);
- вчитимусь у професійному училищі;
- вчитимусь у коледжі (технікумі);
- піду працювати.

УРОК 2

Трудова діяльність людини. Сфери людської діяльності та види праці. Значущість і місце особистості у сучасному процесі трудової діяльності людини

*Лише праця світ таким, як є, створила,
Лиш в праці варто і для праці жить.*

Іван Франко

1. Дайте, будь ласка, визначення поняттю «трудова діяльність».

Трудова діяльність – це _____

За яких умов трудова діяльність людини може вважатися професійною?

2. Які сфери людської діяльності ви знаєте? *Коротко охарактеризуйте їх.* _____

3. Люк Вовенарг твердив: *«Хто засуджує діяльність, той засуджує здатність творити. Чим більше ми діємо, тим більше виробляємо і*

тим більше живемо. Таким є призначення усього людського: відтворення – неодмінна умова нашого існування». Як автор розуміє сутність людської діяльності? Чи можна вважати, що він розглядає діяльність як спосіб існування людини? Обґрунтуйте свою думку. _____

Практична робота

Складіть, будь ласка, блок-схему, яка відображала б сфери людської діяльності та види праці.

УРОК 3

Професія – соціальний статус людини.

Поняття «професія». Професія, спеціальність, кваліфікація, посада.

Види професій. Галузева класифікація професій.

Державний класифікатор професій України

Кожну людину судять відповідно її справ.

Мігель де Сервантес

1. Дайте визначення поняттям «професія» і «спеціальність».

Професія – це _____

Спеціальність – це _____

У чому полягає відмінність між поняттями «професія» і «спеціальність»? *Відповідь обґрунтуйте.* _____

Дайте, будь ласка, визначення поняттям «посада» і «кваліфікація».

Посада – це _____

Кваліфікація – це _____

У чому відмінність між поняттями «посада» і «кваліфікація»? *Відповідь обґрунтуйте.* _____

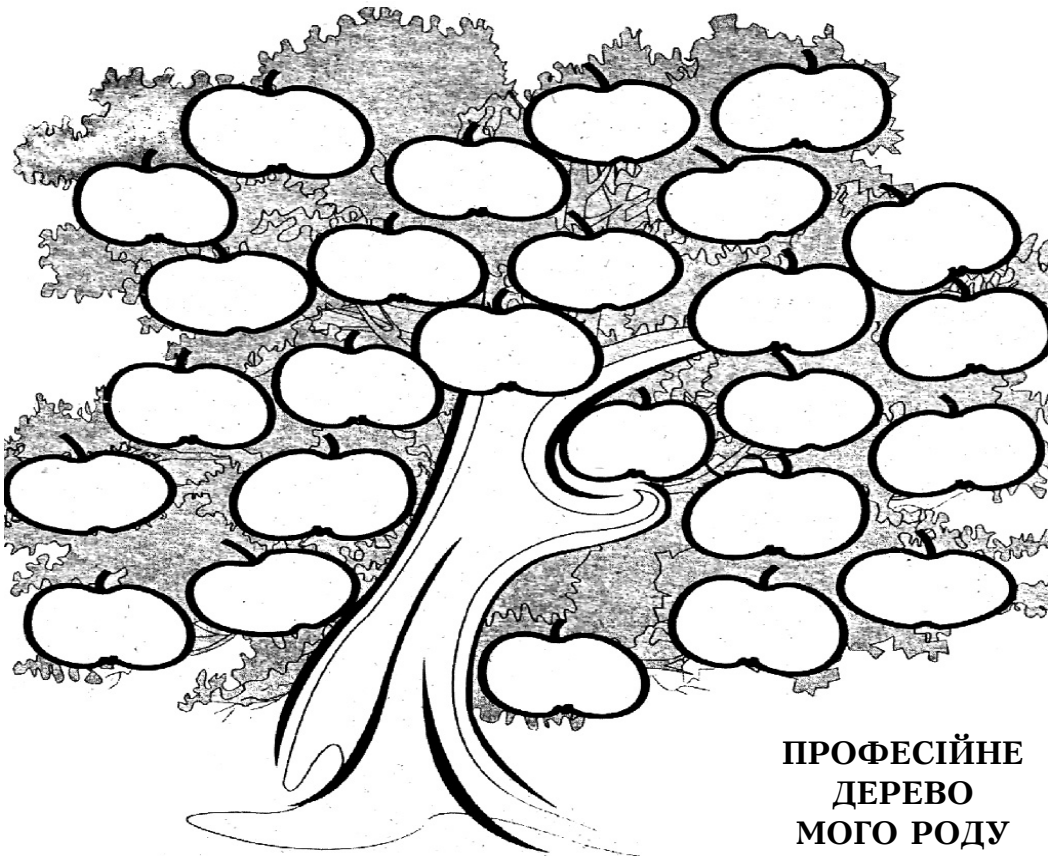
2. З переліку слів виберіть ті, які позначають професію. *Підкресліть їх.* Геолог, директор школи, фінансист, естрадний співак, фізик, лісоруб, біолог, тесля, топограф, фахівець з профорієнтації, завідувач ар-

хіву, менеджер, науковець, зоолог, лікар, авіамеханік, радист, метеоролог, скульптор, маклер.

3. Складіть перелік спеціалістів, які займаються створенням:

журналу _____
кінофільму _____
подорожі в іншу країну _____
шкільних меблів _____
телефонної розмови _____
дитячого майданчика _____
побутової техніки _____
театральної вистави _____

4. Побудуйте, будь ласка, малюнок-схему «Професійне дерево мого роду». Запишіть професії, які мають ваші близькі (мама, тато, бабуся, дідусь, брат, сестра, тітка та інші члени родини).

**ПРОФЕСІЙНЕ
ДЕРЕВО
МОГО РОДУ**

5. Знайдіть у Державному класифікаторі професій України відомості про професію, яку ви мрієте здобувати? Коротко занотуйте інформацію про неї.

Практична робота

Наведіть, будь ласка, приклади професій, які були характерні для доіндустріального та індустріального суспільства. Спробуйте припустити, які професії зникли, які втратили популярність упродовж останніх 25, 50, 100 років, а які з'явилися.

Професії, які зникли	
Професії, які втратили популярність	
Сучасні професії	

Самостійна робота

Творче завдання на тему: «Професія моїх батьків». Поцікавтеся у батьків, якою вони володіють професією? Зібрану інформацію запишіть до таблиці «Професія моїх батьків».

Тато		Мама
	Ім'я	
	По батькові	
	Дата народження	
	Професія	
	За що ти цінуєш своїх батьків?	

Яку освіту мають твої батьки?

Тато	Освіта	Мама
	Неповна середня	
	Середня	
	Початкова професійна (наприклад, професійно-технічне училище)	
	Середня професійна (наприклад, технікум, коледж)	
	Вища	
	Не знаю	

Ви маєте намір повторити професійний шлях своїх батьків? У чому саме?

УРОК 4

Типи професій: «людина – людина», «людина – техніка», «людина – природа», «людина – знакова система», «людина – художній образ». Загальна характеристика професійної діяльності: предмет, мета, засоби, умови праці

*Немає професій з великої літери,
але є професіонали з великої літери*
Чарльз Вілсон

1. Існує п'ять типів професій. У порожніх клітинках не вистачає двох типів професій. Вкажіть, будь ласка, які це типи професій, і допишіть професії, що до них відносяться?

?	Людина – техніка	?	Людина – художній образ	Людина – знакова система
	Токар Слюсар	?	Художник Актор	Редактор Програміст

2. Напишіть, будь ласка, 10 прикладів професій до кожної із п'яти типів груп за предметом праці.

Людина – техніка _____

Людина – природа _____

Людина – знакова система _____

Людина – людина _____

Людина – художній образ _____

3. Заповніть, будь ласка, таблицю «Праця і професії дорослих».

Приклади професій	Знаряддя праці	Умови праці (де працює?)	Результат праці	Якості, необхідні для професії
Лікар				
Дизайнер				
Бухгалтер				

4. З наведеного переліку розставте в порожніх клітинках відповідні професії: *вихователь дитсадка, лісник, економіст, художник-конструктор, слюсар, лікар, стенографіст, перекладач, учитель, еколог, журналіст, дизайнер, інженер-будівельник, конструктор, кулінар, перукар, міліціонер, кондуктор, касир, ювелір, космонавт, водій, бібліотекар, психолог, автомеханік.*

Людина – людина	Людина – техніка	Людина – природа	Людина – художній образ	Людина – знакова система

Практична робота

Заповніть таблицю «Класифікація основних груп професій»:

Класифікація типів	Вид діяльності	Предмет праці	Приклади професій
<i>Людина – людина</i>			
<i>Людина – техніка</i>			
<i>Людина – природа</i>			
<i>Людина – знакова система</i>			
<i>Людина – художній образ</i>			

Самостійна робота

Визначте, будь ласка, і запишіть професійно важливі якості особистості, які необхідні для роботи за професіями: «людина – людина», «людина – техніка», «людина – природа», «людина – знакова система», «людина – художній образ»?

Тип «Людина – людина»: _____

Тип «Людина – техніка»: _____

Тип «Людина – природа»: _____

Тип «Людина – знакова система»: _____

Тип «Людина – художній образ»: _____

УРОК 5

**Формула вибору професії «хочу», «можу», «маю», «потрібно».
Суспільство та вибір професії.**

Конкурентоспроможність і мобільність сучасного фахівця

Великий успіх починається з маленького шансу.

Андрій Коваль

1. Розгляньте, будь ласка, «Формулу вибору професії» Євгена Климова. Науковець пропонує класифікацію за критеріями предмета праці, мети, засобу та умов трудової діяльності.

Перший ярус – типи професій (за предметом праці): «людина – природа», «людина – техніка», «людина – людина», «людина – знакова система», «людина – художній образ» (у схемі вжито скорочення – П, Т, Л, З, Х).

Другий ярус – класи (за метою праці): гностичні (пізнавальні) професії (Г), перетворювальні (П), пошукові (І)

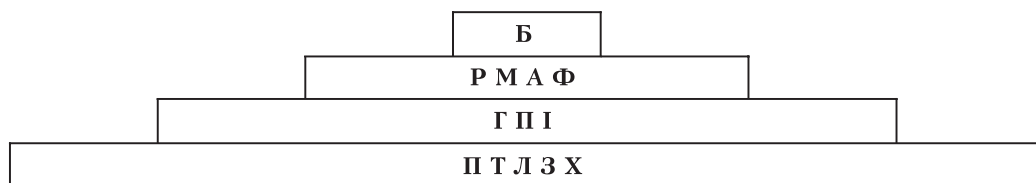
Третій ярус – відділи професій (за засобами праці). Введемо позначення: Р – професії ручної праці; М – машинно-ручної праці; А – автоматичні; Ф – професії з використанням функціональних засобів (можливостей і функцій організму).

Четвертий ярус – групи професій (за умовами праці): побутовий мікроклімат – Б; робота на свіжому повітрі – П; незвичайні умови – Н; моральна відповідальність – М; екстремальні умови – Е.

Цю схему Євген Климов демонструє як сходи, якими людина, котра обирає професію, піднімається і крок за кроком конкретизує свій вибір.

Наприклад, за допомогою «Формули професій» можна було б так «закодувати» професію «вчитель»: предмет праці – людина (Л), мета праці – перетворювальна (П), засоби праці – функціональні (Ф), умови праці – моральна відповідальність (М).

Отже, у ярусному вираженні формула професії «вчитель» набрала такого вигляду:

2. Спробуйте самостійно за допомогою відомостей, які подано в таблиці, скласти формулу трьох професій відомих людей.

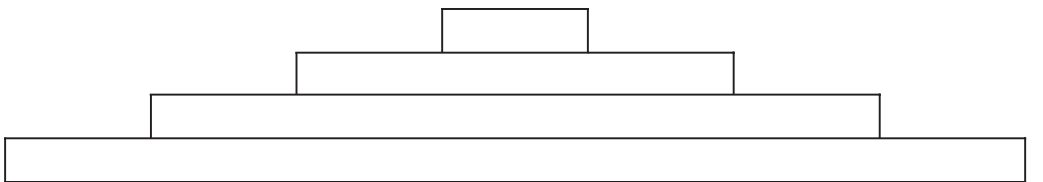
Назва професії _____

Коротка характеристика професії: _____

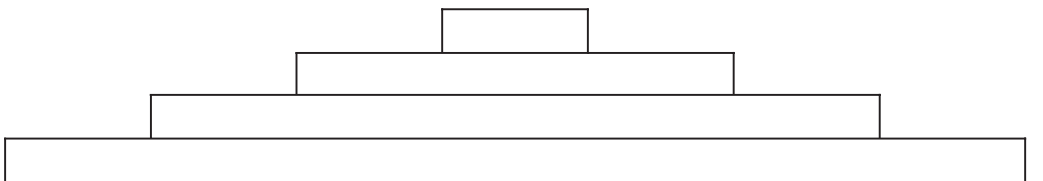
Назва професії _____

Коротка характеристика професії: _____

Назва професії _____

Коротка характеристика професії: _____

3. За якої умови вибір професії можна назвати успішним? _____

4. Розкрийте, будь ласка, зміст складових формули вибору професії. Запишіть до таблиці, які ваші найбільші прагнення? До чого ви

схильні? Які професії користуються попитом на ринку праці? Що ви вже вмієте?

ХОЧУ	МОЖУ	МАЮ	ПОТРІБНО

5. Поясніть, будь ласка, як ви розумієте поняття «мобільний фахівець» і «конкурентоспроможний фахівець».

Мобільний фахівець – це _____

Конкурентоспроможний фахівець – це _____

Які сучасні професії користуються попитом на світовому ринку праці? Складіть рейтинг цих професій. _____

Які чинники впливають на конкурентоспроможність фахівця? _____

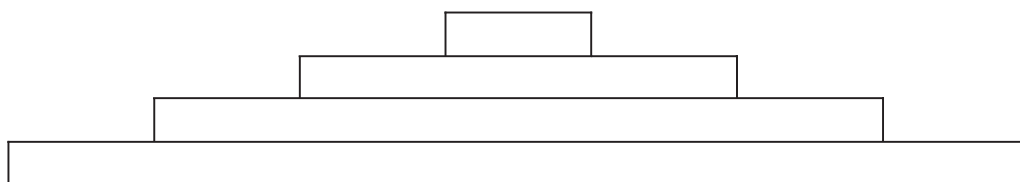
Як можна підвищити свою конкурентоспроможність на ринку праці? _____

Практична робота

Побудуйте «Формулу професії», яку ви плануєте здобути.

Назва професії _____

Коротка характеристика професії: _____

Самостійна робота

Виконайте, будь ласка, творче завдання на тему: «Образ мобільного та конкурентоспроможного сучасного фахівця». *Обґрунтуйте свої твердження і міркування.* _____

УРОК 6

**Мотиви вибору професії. Поняття про мотиви та потреби людини.
Види мотивів та їх врахування при виборі професії**

Є тисячі доріг, мільйон вузьких стежинок.

Є тисячі ланів, але один лиш мій.

Василь Симоненко

1. Що ви розумієте під поняттям «мотив вибору професії»?

Мотив вибору професії – це _____

Які функції виконують мотиви? _____

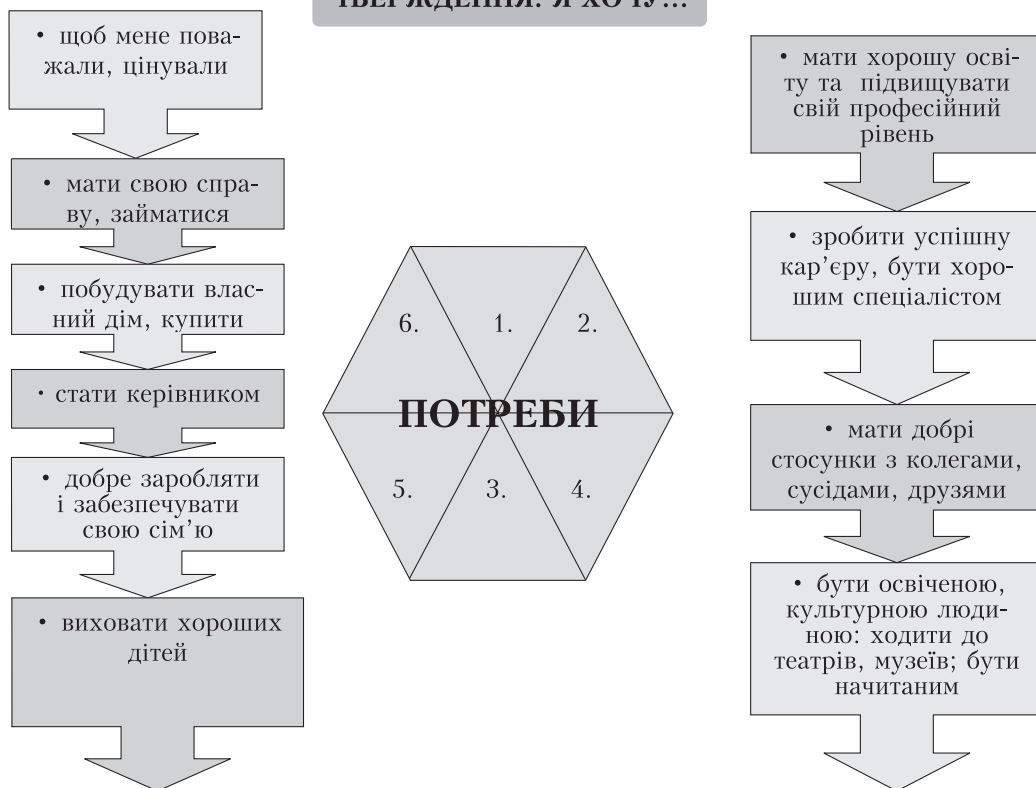
Які види мотивів вибору професії вам відомі? _____

3. Уявіть, що ви – менеджер з персоналу якоїсь організації. Що ви порадите керівникові задля підвищення мотивації працівників? _____

4. Які існують види потреб? _____

5. Прочитайте подані твердження, виберіть ті з них, які виражають ваші потреби. Запишіть їх у шестигранну фігуру.

ТВЕРЖДЕННЯ: Я ХОЧУ...

Розподіліть свої потреби відповідно до ієрархії життєвих цінностей:

1. Потреба в самовираженні (*бажання реалізувати себе*);
2. Пізнавальні потреби;
3. Духовні потреби;
4. Соціальні потреби (*спілкування з людьми, створення сім'ї*);
5. Матеріальні потреби;
6. Потреба у визнанні (*гідне місце в суспільстві*).

Які потреби у вас найяскравіше виражені? _____

6. Перед вами перелік цінностей. Вони всі дуже важливі для кожної людини, але для різних людей вони мають різне значення. Прочитайте, будь ласка, їх уважно і визначте, що для вас має першочергове значен-

ня в житті. Навпроти першочергової цінності поставте цифру – «1». Далі (із решти переліку) виберіть знову найважливіше для вас і поставте цифру «2», дійте так, аж поки не дійдете до числа «21».

Життєві цінності	
1. Хорошу освіту.	
2. Хорошу роботу і кар'єру.	
3. Щасливу сім'ю.	
4. Славу.	
5. Гроші, багатство.	
6. Вірних друзів, дружбу.	
7. Досягнення в мистецтві, музиці, спорті.	
8. Справжнє кохання.	
9. Хороше здоров'я.	
10. Знання.	
11. Впевненість в собі та самоповага.	
12. Хороше харчування.	
13. Красивий одяг, ювелірні прикраси.	
14. Владу та статус в суспільстві.	
15. Хороший дім, квартиру.	
16. Мир на планеті.	
17. Щастя близьких людей.	
18. Благополуччя держави.	
19. Активна життєва позиція в суспільстві.	
20. Любов.	
21. Свободу як незалежність у вчинках та діях.	

7. Напишіть шість найважливіших для вас цінностей та розташуйте їх у порядку пріоритетності, де перший ступінь – найважливіший.

1	
2	
3	
4	
5	
6	

Практична робота

Спробуйте визначити, які мотиви спонукають вас і ваших товаришів до навчальної діяльності? Відповідь обґрунтуйте. _____

Які з названих вами мотивів найвагоміші? Чому? _____

Хто відповідає за мотивацію більшою мірою – ви чи вчителі? *Відповідь поясніть.* _____

Спробуйте визначити, які мотиви спонукають ваших товаришів до вибору майбутньої професії. *Відповідь поясніть.* _____

Самостійна робота

Щоб визначити коло професій, які відповідають вам і вашим бажанням, виконайте, будь ласка, вправу «Рейтинг мотивів», де наведено 17 важливих для вибору професії мотивів. Прочитай цей перелік, підкреслить спочатку той мотив, який, на вашу думку, є найважливішим, і поставте цифру «1» у колонці «Мій рейтинг мотивів». Визначте рейтинг п'яти або більше мотивів у порядку їх пріоритетності (важливості) для вас.

Мотиви для вибору професії	Мій рейтинг мотивів
Професія дає змогу стати публічною особою, прославитись	
Професія дає змогу продовжити навчання зі своїми друзями	
Професія забезпечує високий зарібок	
Професія дає змогу служити людям	
Професія дає можливість продовжити сімейну справу	
Професія має велике значення для країни, людства	
Професія дає змогу легко працевлаштуватися	
Професія – дає можливість кар'єрного зростання	
Професія дає змогу проявити свої здібності та особисті якості	
Професія уможливорює спілкування з людьми	
Професія збагачує знаннями, розвиває інтелект	
Професія – це різноманітна за змістом робота	
Професія допомагає підтримувати добру фізичну форму	
Професія – це романтичність, благородство	
Професія – це творчість, можливість робити відкриття	
Професія – це запорука чистої, спокійної, легкої роботи	
Професія дуже важка і складна	

УРОК 7

**Професійна придатність особистості.
Стан здоров'я та професійна придатність.
Протипоказання до вибору професій. Професійні захворювання.
Шляхи зміцнення здоров'я**

*...найгірша хвороба – хворіти духом.
Григорій Сковорода*

1. Дайте визначення поняттю «*професійна придатність*».
Професійна придатність – це _____

2. Перерахуйте ступені професійної придатності особистості? _____

3. Наведіть приклади професій, де повинна бути абсолютна професійна придатність? _____

4. Як ви розумієте слова М. Гоголя «Слава не може наситити і дати насолоду тому, хто украв її, а не заслужив; вона викликає постійний трепет тільки в гідних їй», або Даніеля Бурстіна «Справжня слава – це коли ваше ім'я цінується дорожче, ніж ваша праця». *Відповідь обґрунтуйте.* _____

5. Які вимоги висуває обрана вами професія до здоров'я людини? _____

6. Перегляньте, будь ласка, таблицю «Перелік професійно-виробничих протипоказань». Як ви оцінюєте вашу професійну придатність з огляду на стан вашого здоров'я? Чи є у вас перелік професійно-виробничих протипоказань до професії, яку ви мрієте обрати? _____

Перелік професійно-виробничих протипоказань

Професійно-виробничі протипоказання	Зразковий перелік припустимих професій
<i>Хронічний гастрит, виразкова хвороба</i>	
Несприятливі метеорологічні умови, токсичні речовини, вібрація, вимушена робоча поза, фізичне і нервово-перенапруження	Електромонтажник, кравець, касир, настрівач музичних інструментів
<i>Сколіоз (без значного порушення статики і функцій)</i>	
Постійно зігнуте фіксоване положення тіла, значне фізичне напруження (піднімання і перенесення важких предметів)	Токар, фрезерувальник, шліфувальник, електромонтер, фотограф, продавець промислових товарів
<i>Плоскостопість різко виражена</i>	
Тривале перебування на ногах, піднімання і перенесення важких предметів, виражене статичне напруження	Лаборант хімічних і фізичних лабораторій, монтажник радіо- і телеапаратури, швачка-мотористка, професії бібліотечної справи, багато спеціальностей щодо виготовлення і ремонту музичних інструментів, іграшок
<i>Епілепсія без інтелектуальних і характерологічних змін</i>	
Несприятливі метеорологічні умови, токсичні речовини	Оператор поштового зв'язку, модельєр, кресляр, контролер готової продукції
<i>Артеріальна гіпертонія</i>	
Підвищена температура повітря, токсичні речовини, значне нервово-емоційне напруження	Токар, фрезерувальник, палітурник, усі професії взуттєвого і швейного виробництва, радіооператор
<i>Ендокринні захворювання</i>	
Несприятливі метеорологічні умови, токсичні речовини, вимушений ритм роботи	Токар і фрезерувальник з обробки дрібних деталей, професії годинникового виробництва, лаборант електровимірювальних приладів
<i>Бронхіальна астма</i>	
Значне нервово-емоційне і фізичне напруження, несприятливі метеорологічні умови, гази, пил, речовини, що мають алергійну дію	Регулювальник і збирач радіоапаратури, професії годинникового виробництва, лаборант вимірювальних лабораторій, кравець

Практична робота

Визначте, будь ласка, основні чинники професійної непридатності особистості до професії:

військового _____

учителя _____

диктора _____

Самостійна робота

Розкрийте, будь ласка, зміст власної програми зміцнення здоров'я _____

УРОК 8

**Професіографія – джерело інформації про світ професій.
Поняття про професіограму. Структура професіограми.
Професіограми сучасних професій**

*Ми працюємо для того, щоб стати кимось,
а не для того, щоб отримати щось*
Ельберт Габбарт

1. Дайте, будь ласка, визначення поняттю «*професіографія*». *Професіографія – це* _____

2. Що є предметом дослідження професіографії? _____

3. Продовжте речення:
«Професіограма – це документ, в якому _____

«Психограма – це _____

4. Ознайомтеся, будь ласка, з психограмами професій (*художника-дизайнера, скульптора, вишивальниці, ювеліра*) та визначте, які важливі якості їм необхідні для успішної роботи?

Професія	Якості особистості
Художник-дизайнер	
Скульптор	
Вишивальниця	
Ювелір	

5. Проаналізуйте три професіограми професій, які користуються попитом на ринку праці у вашому районі, області.

Професіограма №1 _____

Професіограма №2 _____

Професіограма №3 _____

Практична робота

На основі розгорнутого опису професії складіть професіограми професій *водія, машиніста потяга, балерини*.

Професіограма професії водія _____

Професіограма професії машиніста потяга _____

Професіограма професії балерини _____

Самостійна робота

Складіть, будь ласка, професіограму улюбленої професії.

УРОК 9

Індивідуально-психологічні особливості та вибір професії.

Образ «Я» та можливості особистості.

Психічне, соціальне та фізичне «Я».

Самооцінка та її значення для правильного вибору професії

Пізнай самого себе і ти пізнаєш увесь світ.

Напис у храмі в Дельфах

1. Дайте, будь ласка, відповідь на запитання: «Для чого людині необхідно добре знати себе?» *Обґрунтуйте свою думку.* _____

2. Як ви розумієте вислів: «Пізнай самого себе і ти пізнаєш увесь світ»? *Відповідь поясніть.* _____

3. Виконайте, будь ласка, вправу «Я та мої можливості?»

Я люблю	Мені цікаво навчитися	Я можу
Робити щось руками (<i>шити, малювати, конструювати моделі, в'язати тощо</i>)		
1.		
2.		
3.		
Виконувати фізичні вправи (<i>танцювати, плавати, грати в спортивні ігри тощо</i>)		
1.		
2.		
3.		
Займатися музикою (<i>співати, грати на музичному інструменті тощо</i>)		
1.		
2.		
3.		

Закінчення таблиці

Я люблю	Мені цікаво навчитися	Я можу
Поглиблено вивчати предмети (іноземна мова, біологія, математика, хімія, фізика, географія, інформатика тощо)		
1.		
2.		
3.		
4.		
Я вважаю, що мені варто обрати професію		

2. Поміркуйте і запишіть, будь ласка, яким ви себе бачите в сьогоднішній та в майбутньому? Яким вас бачать інші? Порівняйте своє бачення та бачення інших.

Я (у сьогоднішній)	Я (у майбутньому)

Яким я повинен бути (на думку дорослих)	Порівняйте своє бачення і бачення інших

3. Яке значення для правильного вибору професії має самооцінка особистості? *Відповідь обґрунтуйте.* _____

Практична робота

Дайте відповідь на запитання, вказуючи ті характеристики, які є важливими для вас. Ці відповіді можуть відображати ваші бажання, риси характеру, звички, взаємини з різними людьми, манери поведінки.

№	Хто Я?	Який (яка) Я?
1	Я	Я
2	Я	Я
3	Я	Я
4	Я	Я
5	Я	Я
6	Я	Я
7	Я	Я
8	Я	Я
9	Я	Я
10	Я	Я
11	Я	Я
12	Я	Я
13	Я	Я
14	Я	Я
15	Я	Я

Самостійна робота

Визначте для себе, що таке успіх?

Успіх – це _____

Що таке професійний успіх?

Професійний успіх – це _____

Назвіть, будь ласка, видатних особистостей України, які досягли значних успіхів у найважливіших для держави сферах професійної і громадської діяльності _____

УРОК 10

**Мислення і емоції. Види мислення та їх характеристики.
Емоції, їх прояв і значення у професійній діяльності людини**

Людина така, яке в неї мислення.

NN

1. Дайте, будь ласка, визначення поняттю «*мислення*».

Мислення – це _____

2. Які види мислення ви знаєте? *Охарактеризуйте їх.* _____

3. Обґрунтуйте, будь ласка, свою відповідь на запитання «*Який тип мислення необхідний у роботі архітектора, перекладача, психолога, дизайнера, програміста?*»

Тип мислення архітектора: _____

Тип мислення перекладача: _____

Тип мислення психолога: _____

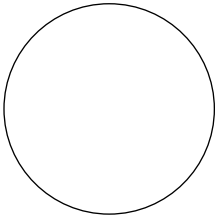
Тип мислення дизайнера: _____

Тип мислення програміста: _____

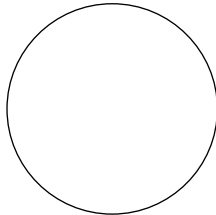
4. Визначте суттєві характеристики творчого мислення особистості. _____

5. Продовжте, будь ласка, речення «Емоції – це психічне відображення» _____

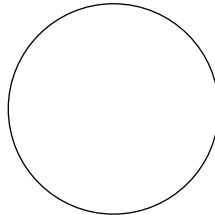
6. У кружечках намалуйте людські обличчя, які виражали б *страх, радість, гнів, образу, здивування, сором, горе, огиду, співчуття.*

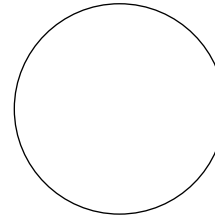
Страх

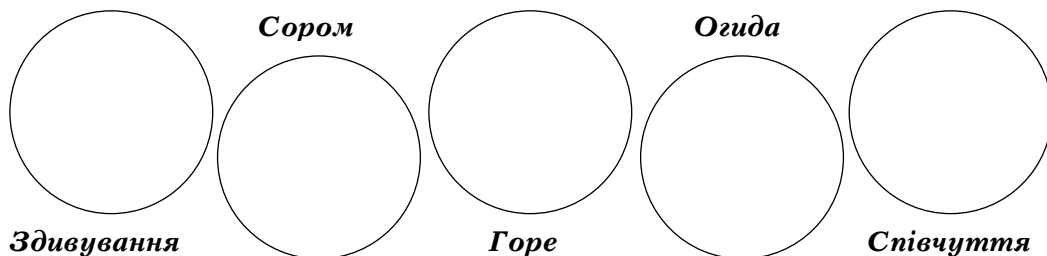
Радість

Гнів

Образа

7. Охарактеризуйте емоційні стани особистості. _____

Практична робота

Наведіть три-чотири приклади, які передають переживання людьми основних емоцій (з літератури або з власних спостережень). _____

Самостійна робота

Визначте, будь ласка, який тип мислення повинні мати:

інженер _____

таксист _____

скульптор _____

УРОК 11

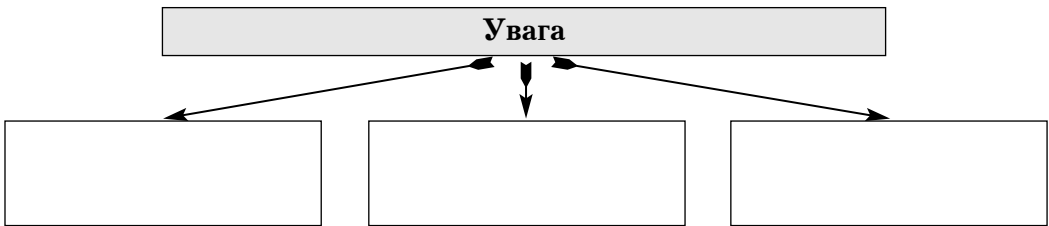
**Увага і пам'ять та їх значення для професійної діяльності людини.
Види пам'яті і властивості уваги**

*Що старше від розуму? – Увага!
Народне прислів'я*

1. Поясніть, будь ласка, як ви розумієте поняття «*увага*».

Увага – це _____

2. Які форми прояву уваги ви знаєте? *Допишіть.*

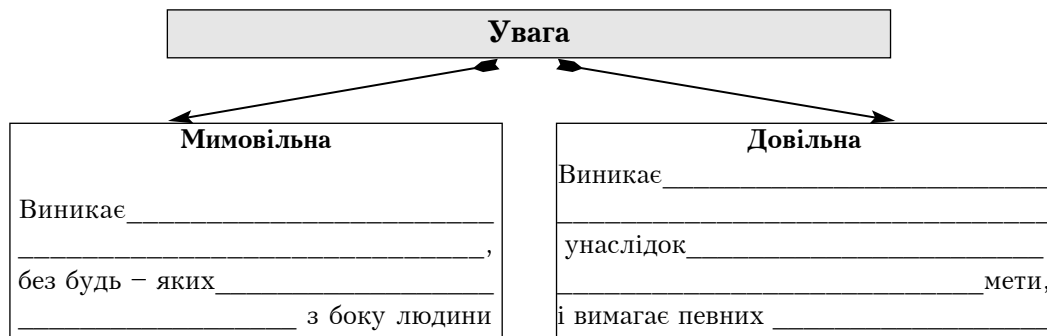
3. Охарактеризуйте:

а) *мимовільну увагу*: _____

б) *довільну увагу*: _____

в) *післядовільну увагу*: _____

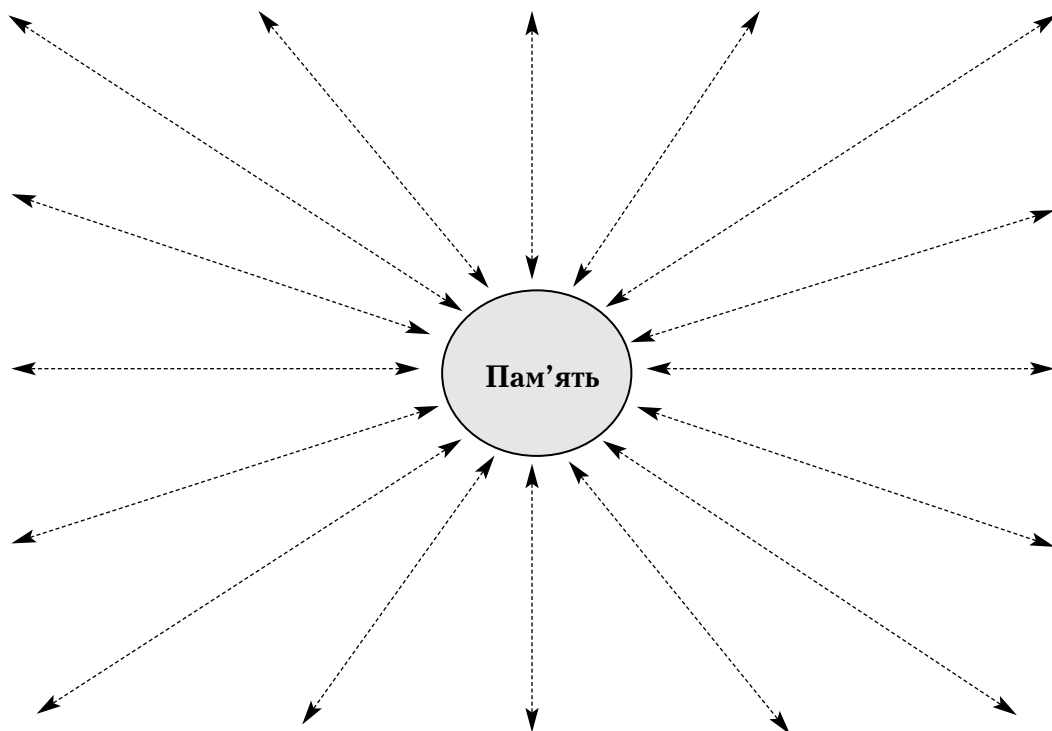
4. Доповніть схему.

5. Поясніть, будь ласка, як ви розумієте поняття «пам'ять».

Пам'ять – це _____

6. Які види пам'яті ви знаєте? *Напишіть над пунктирними лініями.*

6. Яке значення для професійної діяльності людини мають увага і пам'ять? *Відповідь обґрунтуйте.* _____

7. З'єднайте стрілками види пам'яті та їх характеристики.

Миттєва пам'ять	Зберігає найбільш істотні елементи образу протягом приблизно 20 с
Коротко-часна пам'ять	Утримує точну й повну картину щойно сприйнятої органами чуття інформації протягом 0,1–0,5 с
Оперативна пам'ять	Зберігає інформацію роками й може відтворювати скільки завгодно разів
Довготривала пам'ять	Зберігає інформацію протягом певного, заздалегідь заданого часу, що може тривати до кількох днів

Практична робота

Складіть, будь ласка, пам'ятку школяреві на тему **«Як краще за-пам'ятовувати навчальний матеріал»**, використовуючи власний досвід і знання закономірностей пам'яті.

Пам'ятка школяреві

Самостійна робота

1. Виконайте, будь ласка, вправи та визначте, який у вас тип пам'яті. Спочатку прочитайте вголос слова в рядку А. Потім прикрийте рядок аркушем паперу і запишіть ті слова, що запам'яталися. Повторіть те саме зі словами в рядку Б.

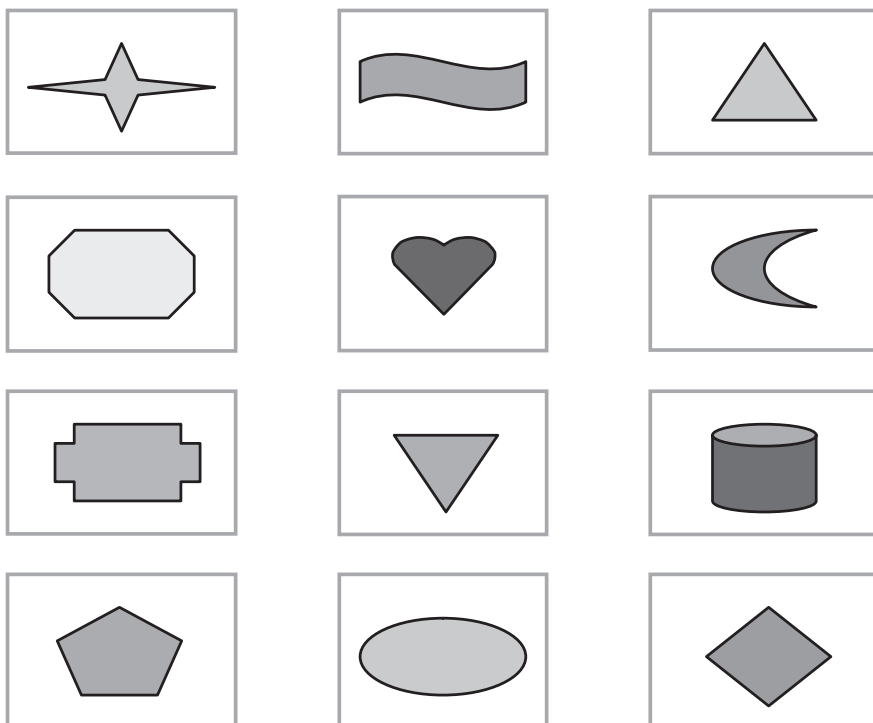
Серія А.

а) Липа. Ножиці. Лампа. Яблуко. Олівець. Гроза. Обруч. Папуга. Листок. Дошка.

Серія Б.

б) Сіно. Любов. Окуляри. Математика. Закон. Мрія. Вогонь. Багаття. Вулиця. Фонтан.

2. Протягом 10 с розглядайте фігури, вписані нижче у 12 квадратів. За командою спробуйте відтворити ці квадрати в тому самому порядку (див. бланк на с. 45), а цей малюнок закрийте аркушем паперу.

Бланк для заповнення

Зробіть висновок

Я вважаю, що у мене *тип пам'яті* _____

тому, що _____

_____ . *Аби поліпшити показники пам'яті мені слід звернути увагу на:* _____

УРОК 12

**Характер і темперамент особистості та вибір професії.
Враховання домінуючих рис характеру та типу темпераменту
при виборі майбутньої професії**

*Характер загартовується працею, і хто ніколи не добував собі
власною працею насущної їжі, той переважно
залишається назавжди слабкою, млявою і безхарактерною людиною.*

Дмитро Писарєв

1. Визначте особисті риси характеру та запишіть їх. _____

Які риси характеру ви вважаєте:

позитивними _____

негативними _____

практичними _____

2. Визначте та запишіть до таблиці, яких рис характеру ви хотіли б позбавитися, а яких – набути?

Хочу позбавитися	Хочу набути

Які риси характеру вам необхідні для самореалізації в професії? _____

3. У таблиці подано перелік із 16-ти позитивних і 16-ти негативних рис характеру. Поставте, будь ласка, собі оцінку за 10-бальною системою (від 0 до 10) за кожну характеристику.

Риси характеру	Оцінка	Риси характеру	Оцінка
1. Терпіння		1. Скнарність	
2. Щирість		2. Нетерпимість	
3. Оптимізм		3. Песимізм	
4. Доброзичливість		4. Агресивність	
5. Уміння радіти		5. Буркотливість	
6. Впевненість у своїх силах		6. Нетактовність	
7. Уміння зосередитися		7. Жадібність	
8. Розумовий розвиток		8. Мстивість	
9. Енергійність		9. Некомунікабельність	
10. Сердечність		10. Незадоволення життям	
11. Товаришність		11. Боязкість	
12. Життєва мудрість		12. Дріб'язковість	
13. Чуйність		13. Заздрість	
14. Дружелюбність		14. Мінливість	
15. Урівноваженість		15. Егоїзм	
16. Почуття гумору		16. Прямолінійність	

4. Із запропонованих варіантів відповіді виберіть одну правильну.

Меланхоліку не рекомендовано працювати:

- А) Окулістом; Б) Терапевтом;
 В) Рентгенологом; Г) Хірургом.

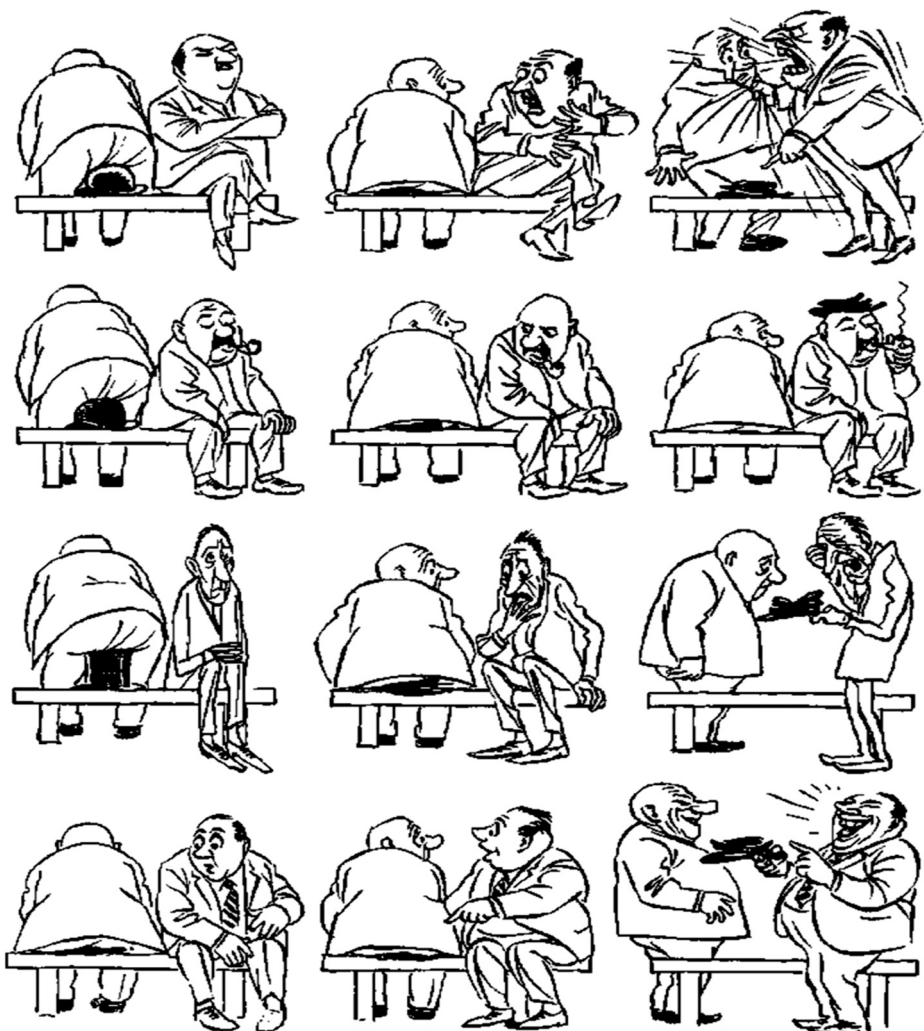
Бути керівником підприємства буде важко людині, яка має темперамент:

- А) Холерика; Б) Сангвініка;
 В) Меланхоліка; Г) Флегматика.

Для сангвініка найкраще підходить професія:

- А) Професійного футболіста; Б) Оператора ПК;
 В) Офіціанта; Г) Комерсанта.

5. На с. 48 уважно розгляньте малюнок «Чотири темпераменти» (за Херлуфом Бідstrupом).

Як ви відреагували б у ситуації, коли б хтось сів на ваш капелюх? Чому? *Відповідь поясніть.* _____

Самостійна робота

Розгляньте, будь ласка, таблицю та визначте, які характеристики найточніше описують ваш темперамент, темперамент вашого друга чи подруги, сусіда по парті, ваших батьків?

Темперамент	Коротка характеристика	Тип нервової системи (за Павловим)	Видатні особистості
Флегматик	Малоемоційний Серйозний Спокійний Надійний	Сильний Урівноважений Інертний	Крилов Кутузов Ньютон
Сангвінік	Активний Енергійний Життерадісний Безтурботний	Сильний Рухливий Урівноважений	Наполеон
Холерик	Дуже енергійний Емоційний Вольовий Вразливий Наполегливий	Сильний Рухливий Неврівноважений	Суворов Петро Перший
Меланхолік	Замкнутий Мрійливий Вразливий Стриманий	Слабкий Стриманий Неврівноважений	Гоголь Блок

Мій темперамент (коротка характеристика). _____

Темперамент друга (коротка характеристика). _____

Темперамент сусіда по парті (коротка характеристика). _____

Темперамент батьків (коротка характеристика). _____

УРОК 13

Підсумкове заняття

**Підбиття підсумків за темами вивченого розділу.
Уточнення та перевірка окремих результатів, здобутих під час
виконання практичних робіт на уроці та самостійних завдань**

Ніколи не пізно стати тим, ким ти міг би бути
Еліот Джордж

1. Спробуйте протягом трьох хвилин у колонки написати по сім професій, які починаються на наступні літери:

• на літеру «Т» _____

• на літеру «М» _____

• на літеру «А» _____

2. Побудуйте, будь ласка, «Щаблі успіху». Ким ви бачите себе в майбутньому (за різними сферами життя – освіта, сім'я, робота)?

Через 30 років

Через 20 років

Через 10 років

Через 5 років

Яка Ваша професійна мрія? _____

3. Спробуйте самостійно визначити основні етапи на шляху до своєї професійної мрії? _____

4. Дайте, будь ласка, відповідь на запитання (*із запропонованих варіантів виберіть один, який, на вашу думку, є правильним*).

Для досягнення успіху в професійній діяльності найважливішою причиною вибору професії є:

- А) Романтичність; Б) Висока заробітна плата;
В) Хороші умови праці; Г) Зацікавленість справою.

Для успішного вибору професії необхідно:

- А) Прийняти рішення за порадою батьків.
Б) Здобути ту професію, яку вибрав найкращий товариш.
В) Орієнтуватися в змісті майбутньої професійної діяльності та співвідносити її зі своїми можливостями.
Г) Орієнтуватися на престижність професії в суспільстві.

5. Перед вами лінія життєвого шляху самореалізації. Оберіть і підпишіть для себе місце, на якому ви перебуваєте сьогодні. *Позначте на цій лінії 3–4 пункти, де будуть зроблені важливі для вас кроки чи вибори. Визначте й підпишіть точку, в якій ви будете вважати себе достатньо реалізованим.*

_____ →
Лінія життєвого шляху

6. Поміркуйте, які універсальні риси характеру має людина, яка досягла успіху в професійній діяльності? *Вкажіть ті якості, яких у вас не вистачає.* _____

Практична робота

Складіть, будь ласка, свою власну психологічну карту особистості, переглянувши попередні теми в робочому зошиті.

ПСИХОЛОГІЧНА КАРТА ОСОБИСТОСТІ

Життєві цінності	_____
Психологічні особливості особистості	_____
Самооцінка	_____
Мислення	_____
Емоції	_____
Увага	_____
Пам'ять	_____
Характер	_____
Тип темпераменту	_____
Інтелект	_____

Самостійна робота

Напишіть, будь ласка, твір-роздум на тему: «Мої індивідуальні особливості і обрана професія». Доведіть, що ваші індивідуальні особливості відповідають обраній вами професії.

УРОК 14

Сучасний світ, освітній простір і необхідність вибору профілю навчання. Модель профільного навчання у системі загальної середньої освіти України. Зміст профільної освіти

Освіта повинна відігравати визначальну роль у розв'язанні універсального завдання: допомогти зрозуміти світ і зрозуміти іншого, щоб краще пізнати самого себе.

Ганс-Едуард Хенгстенберг

1. Розкрийте, будь ласка, зміст твердження «Освіта є фундаментом людського розвитку та прогресу суспільства».

2. У чому, на вашу думку, полягає мета профільного навчання?

3. За якими основними напрямками здійснюється профільне навчання? Чим профілі навчання різняться один від іншого? *Відповідь поясніть.*

4. Наведіть, будь ласка, приклади професій, які відповідають зазначеним напрямкам профільного навчання.

Напрями профільного навчання	Приклади професій
<i>Суспільно-гуманітарний</i>	

Закінчення таблиці

Напрями профільного навчання	Приклади професій
<i>Природничо-математичний</i>	
<i>Художньо-естетичний</i>	
<i>Технологічний</i>	
<i>Спортивний</i>	

5. Доведіть твердження, що правильний вибір старшокласником профілю навчання – це перший крок до професійного успіху. _____

6. Визначте навчальні предмети, які, на вашу думку, повинні бути профілюючими у кожному з напрямів профільного навчання. Визначте навчальний предмет та позначте його у відповідній клітці таблиці знаком «+».

Навчальні предмети	Напрями профільного навчання				
	<i>суспільно-гуманітарний</i>	<i>природничо-математичний</i>	<i>технологічний</i>	<i>художньо-естетичний</i>	<i>спортивний</i>
Українська мова і література					
Іноземна мова					
Зарубіжна література					
Історія України					
Всесвітня історія					
Правознавство					

Закінчення таблиці

Навчальні предмети	Напрями профільного навчання				
	<i>суспільно-гуманітарний</i>	<i>природничо-математичний</i>	<i>технологічний</i>	<i>художньо-естетичний</i>	<i>спортивний</i>
Економіка					
Людина і світ					
Художня культура					
Математика					
Астрономія					
Біологія					
Географія					
Фізика					
Хімія					
Людина і природа					
Технології					
Інформатика					
Фізична культура					

7. Перелічіть типи навчальних закладів, що існують у нашій країні?

8. Заповніть таблицю, вказавши відповідні типи навчальних закладів, які здійснюють відповідну підготовку за певним освітньо-кваліфікаційним рівнем.

Освітньо-кваліфікаційний рівень	Навчальний заклад, який здійснює відповідну підготовку (назва)
Кваліфікований робітник	
Молодший спеціаліст	
Бакалавр	
Спеціаліст	

Закінчення таблиці

Освітньо-кваліфікаційний рівень	Навчальний заклад, який здійснює відповідну підготовку (назва)
Магістр	

9. Вкажіть, будь ласка, який освітній навчальний заклад (коледж, гімназія, МНВК, професійне училище, технікум, інститут, університет, академія) (назва) необхідно закінчити, щоб отримати професію:

лікаря _____

кухаря _____

вчителя хімії _____

столяра _____

медичної сестри _____

адвоката _____

10. Спробуйте, будь ласка, дізнатись, які навчальні заклади знаходяться поряд з вашою школою? За якими основними напрямками в них

здійснюється навчання та які можливості профільного навчання вони надають? Зібрану інформацію запишіть до таблиці.

**Пропонуємо алгоритм збору інформації
про навчальний заклад, у якому ви плануєте навчатися:**

Виберіть школи, в яких ви хотіли б навчатися та:

- 1) зателефонуйте в школу;
- 2) разом з вчителем (батьками) завітайте до обраної школи.

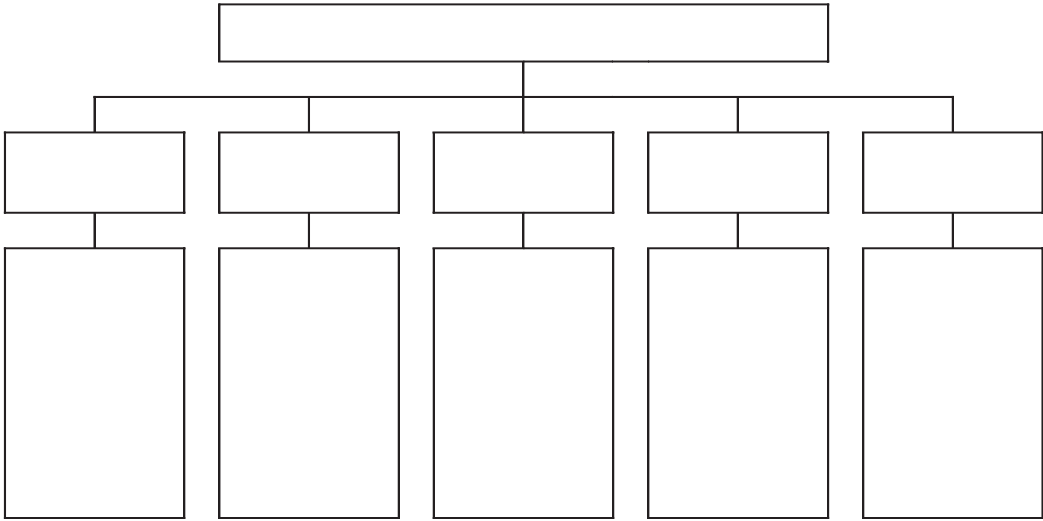
Необхідно знати:

- 3) які умови вступу до 10-го класу обраної школи;
- 4) яку програму навчання реалізує саме ця школа;
- 5) чи доведеться складати іспити і які саме;
- 6) який прохідний бал атестата (за результатами попереднього року);
- 7) з якими ВНЗ школа має угоди (які умови вступу);
- 8) яка спеціалізація класів (якщо вона є).

№ з/п	Навчальний заклад	Адреса, телефон	Профіль (спеціальність)	Вступні іспити
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

Практична робота

Складіть блок-схему «Структура профільного навчання в Україні».

Самостійна робота

Напишіть, будь ласка, звіт про екскурсію на тему «*Навчальні заклади мого регіону*».

УРОК 15

Алгоритм вибору профілю навчання. Профіль навчання і профільна придатність особистості. Профілі навчання та їх співвідношення з індивідуальними можливостями особистості

Зberi всередині себе свої думки і в собі самому шукай справжніх благ. Комай всередині себе криницю для тії води, яка оросить і твою оселю, і сусідську.

Григорій Сковорода

1. Дайте, будь ласка, відповіді на запитання.

Чи хочете ви після закінчення 9-го класу продовжити навчання в школі?	
Якщо так, то який загальноосвітній навчальний заклад ви обрали (<i>гімназію, ліцей, профільну школу інші варіанти</i>). Відповідь поясніть.	
Якщо ні, поясніть чому.	
Які профільні класи є у вашій школі?	
Які ще профілі навчання ви запропонували б відкрити у вашій школі. <i>Аргументуйте свою відповідь.</i>	
Чи пов'язуєте ви вибір профільного класу зі своєю майбутньою професією?	
Визначте, які знання та вміння вам будуть необхідні для навчання за обраним профілем?	

2. Які чинники вплинули на вибір вами певного профілю навчання?

Об'єктивні чинники	
Суб'єктивні чинники	

3. Визначте і запишіть, які вимоги до індивідуальних можливостей особистості висувають (*суспільно-гуманітарний, природничо-математичний, художньо-естетичний, технологічний, спортивний*) профілі навчання.

Напрями профільного навчання	Вимоги до індивідуальних можливостей особистості
Суспільно-гуманітарний	
Природничо-математичний	
Художньо-естетичний	
Технологічний	
Спортивний	

4. Чи збігається ваша думка з думкою батьків щодо майбутнього вибору профільного навчання та обрання професії? Який профіль рекомендує обрати мама? Який профіль рекомендує обрати тато? _____

	На початку навчального року	У кінці навчального року
Мама	А). _____ <i>(Основний варіант)</i>	А). _____ <i>(Основний варіант)</i>
	Б). _____ <i>(Запасний варіант)</i>	Б). _____ <i>(Запасний варіант)</i>
Тато	А). _____ <i>(Основний варіант)</i>	А). _____ <i>(Основний варіант)</i>
	Б). _____ <i>(Запасний варіант)</i>	Б). _____ <i>(Запасний варіант)</i>

5. Напишіть, будь ласка, невеличкий твір на тему: «Мій рівень готовності до вибору освітнього закладу». _____

Практична робота

Складіть алгоритм вибору профілю навчання.

Вкажіть, з якими труднощами ви зіткнулися під час виконання цього завдання.

Самостійна робота

Напишіть, з яких джерел інформації можна дізнатися про освітні навчальні заклади, які є в нашій країні?

Користуючись ними спробуйте, будь ласка, дізнатись: які професійно-технічні училища, професійні ліцеї, технікуми, колежі є у вашому регіоні? За якими спеціальностями в них здійснюють підготовку? *Зібрану інформацію запишіть до таблиці.*

№ з/п	Навчальний заклад	Адреса, телефон	Профіль (спеціальність)	Вступні іспити
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Спробуйте, дізнатись: які вищі навчальні заклади (*університети, інститути, академії, консерваторії та ін.*) є у вашому регіоні та які професії можна в них здобути.

Зібрану інформацію запишіть до таблиці.

№ з/п	Навчальний заклад	Адреса, телефон	Профіль (спеціальність)	Вступні іспити
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

УРОК 16

Профільні проби. Факультативи, гуртки, курси за вибором, наукові товариства, Мала академія наук України та інші

*Хто не знає, в яку гавань він пливе,
для того нема попутного вітру.*

Сенека

1. Дайте, будь ласка, визначення поняттю «профільні проби».
Профільні проби – це моделювання _____

2. Запишіть до таблиці факультативи, гуртки, курси за вибором, наукові товариства, секції МАН, які ви відвідуєте?

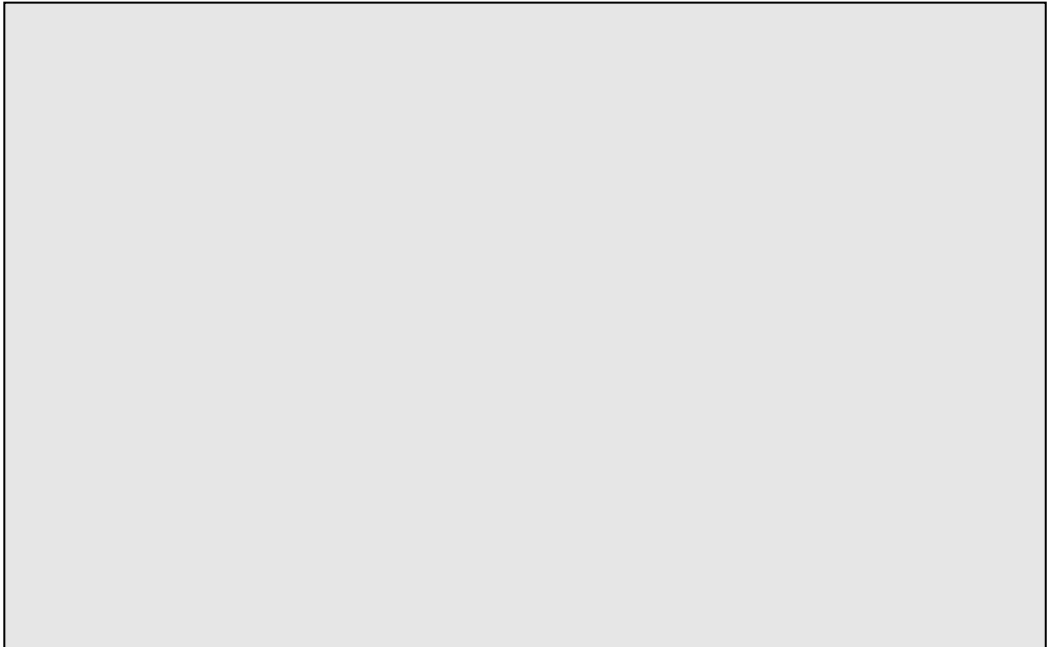
Напрямок активності	Назва <i>(гуртка, наукового товариства, секції МАН)</i>	Мої досягнення та особисті успіхи	Що було особливо корисним для мене
Факультативи			
Гуртки			
Секції			
Наукові товариства			
Курси за вибором			
МАН			

Поясніть, будь ласка, чим ви керувалися, обираючи їх. _____

3. У яких навчальних закладах або на яких підприємствах ви хотіли б побувати на екскурсії або здійснити профільні проби? *Перелічіть.* _____

Практична робота

Побудуйте, будь ласка, «Модель профільного самовизначення за місцем вашого проживання».

Самостійна робота

Складіть план-програму здійснення профільної проби за **суспільно-гуманітарним напрямом** профільного навчання.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

ПРОЕКТ профільної проби за суспільно-гуманітарним напрямом профільного навчання

Назва проекту _____

Прізвище, ім'я учасника проекту _____

Місце проведення профільної проби _____

Мета і завдання проекту _____

Коротка анотація проекту _____

Результати проекту (короткий аналіз роботи над проектом) _____

Особисті досягнення у проекті профільної проби _____

Самостійна робота

Складіть план-програму здійснення профільної проб **за природничо-математичним напрямом** профільного навчання.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

ПРОЕКТ профільної проби за природничо-математичним напрямом профільного навчання

Назва проекту _____

Прізвище, ім'я учасника проекту _____

Місце проведення профільної проби _____

Мета і завдання проекту _____

Коротка анотація проекту _____

Результати проекту (короткий аналіз роботи над проектом) _____

Особисті досягнення у проекті профільної проби _____

Самостійна робота

Складіть план-програму здійснення профільної проб за технологічним напрямом профільного навчання.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

ПРОЕКТ
профільної проби
за технологічним напрямом профільного навчання

Назва проекту _____

Прізвище, ім'я учасника проекту _____

Місце проведення профільної проби _____

Мета і завдання проекту _____

Коротка анотація проекту _____

Результати проекту (короткий аналіз роботи над проектом) _____

Особисті досягнення у проекті профільної проби _____

Самостійна робота

Складіть план-програму здійснення профільної проб за **художньо-естетичним напрямом** профільного навчання.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

ПРОЕКТ
профільної проби
за художньо-естетичним напрямом профільного навчання

Назва проекту _____

Прізвище, ім'я учасника проекту _____

Місце проведення профільної проби _____

Мета і завдання проекту _____

Коротка анотація проекту _____

Результати проекту (короткий аналіз роботи над проектом) _____

Особисті досягнення у проекті профільної проби _____

Самостійна робота

Складіть план-програму здійснення профільної проб за **спортивним напрямом** профільного навчання.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

ПРОЕКТ профільної проби за спортивним напрямом профільного навчання

Назва проекту _____

Прізвище, ім'я учасника проекту _____

Місце проведення профільної проби _____

Мета і завдання проекту _____

Коротка анотація проекту _____

Результати проекту (короткий аналіз роботи над проектом) _____

Особисті досягнення у проекті профільної проби _____

7. З якими труднощами при виконанні профільних проб ви зіткнулися?

Захист обраного профілю навчання (УРОК 17)

Освітня траєкторія старшокласника при виборі майбутнього профілю навчання. Головний та резервний професійний плани. Аналіз суперечностей, які можуть виникнути на шляху вибору майбутнього профілю навчання та напрями їх розв'язання

*Більша частина того, що ми є, –
це результат навчання.*

Вера Кантоні

1. Що ви розумієте під поняттям «освітня траєкторія старшокласника»?
На мою думку, це – _____

2. Яка допомога у виборі освітнього маршруту вам потрібна? Підкресліть, допишіть.

а) консультація психолога;	б) консультація психолога для батьків;
в) довідкова інформація;	г) _____
г) _____	д) _____
е) _____	є) _____
ж) _____	з) _____
и) _____	і) _____
й) _____	к) _____

3. Які суперечності можуть виникнути на шляху вибору вами майбутнього профілю навчання? Відповідь обґрунтуйте. _____

4. Спробуйте побудувати власну освітню траєкторію, враховуючи всі можливі варіанти. Проаналізуйте їх. _____

5. Дайте, будь ласка, визначення поняттям «головний професійний план» і «резервний професійний план».

Головний професійний план – це _____

Резервний професійний план – це _____

Поясніть, у чому полягає їх відмінність? _____

6. Дайте, будь ласка, відповіді на запитання. Відповідайте на кожне запитання двома-трьома реченнями у вільній формі. *Відповідь повинна бути короткою і зрозумілою.*

Чому навіть у нинішніх соціально-економічних умовах слід чесно працювати? _____

Що краще: здобута якісна професійна освіта і відповідна робота чи життя і робота без освіти? *Чому?* _____

Які професії, на вашу думку, потрібні для України найбільше? _____

Наскільки добре ви знаєте те, що обираєте? Напишіть назву обраної вами професії і той навчальний заклад, де ви маєте намір цю професію набути, а нижче – три найнеприємніші особисто для Вас моменти, пов'язані з цією професією і відповідним навчальним закладом (чи добре ви обміркували все те, що на вас чекає?):

професія _____

навчальний заклад _____

Хто і що може завадити вам на шляху до своєї мети (які люди і обставини)? _____

Як ви переборюватимете свої недоліки і готуватиметеся до професії?

Є чи у вас резервні варіанти на випадок невдачі під час реалізації намічених планів? _____

Що є таке у вас самих, що може завадити під час реалізації намічених планів? *Чи знаєте ви власні недоліки?* _____

Перелічіть свої особисті досягнення протягом навчального року _____

Практична робота

Захист проекту

Підготуйте доповідь на тему «Я обираю цей профіль тому, що...» (*занотуйте основні тези виступу*) _____

Проаналізуйте власний проект (скористайтеся таблицею)

Рівні	Критерії захисту проекту	Кількість балів	Середній бал
Демонстрація	Оригінальність ідеї		
	Оформлення		
	Використання наочних засобів		
Доповідь	Культура мови		
	Манера поведінки		
	Почуття часу		
Відповіді на запитання	Повнота		
	Аргументованість		
	Переконаність		
Загалом			

Самостійна робота

Складіть свій резервний професійний план. _____

Оцініть свою діяльність

1. Заповніть підсумкову анкету.
 Назвіть тему, яка запам'яталася вам найбільше. _____

Який урок ви вважаєте найцікавішим? Чому? _____

Які знання, здобуті під час вивчення цього курсу, ви вважаєте найціннішими? _____

Про що ви хотіли б дізнатися докладніше? _____

Оцініть свою роботу на уроках курсу «Людина і світ професій» і поясніть свою оцінку? _____

Чи змінився ваш рівень готовності до здобуття освіти за обраною професією? _____

Як саме змінився цей рівень, якщо зважати на той, що був на початку навчання? _____

Яке значення відіграли уроки з курсу «Людина і світ професій»? Відповідь поясніть. _____

Автор зошита щиро зичить вам успіхів на життєвській ниві!

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Гуцан Леся Андріївна

РОБОЧИЙ ЗОШИТ СТАРШОКЛАСНИКА
з навчальної програми для учнів 9-х класів
загальноосвітніх навчальних закладів,
які навчаються за програмою курсу
профорієнтаційного спрямування
“Людина і світ професій”
в обсязі 17 годин

В авторській редакції

Підписано до друку 20. 03. 2015 р.
Формат 70x100 1/16.
Гарн. UkrainianKudriashov
Ум. друк. арк. 6,5 Обл.-вид. акр. 3,58.

Тираж 100.

Івано-Франківськ
вул. Височана, 18
Видавництво “НАІР”
(0342) 50-57-82, (050) 433-67-93
email: fedorynrr@rambler.ru

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів
видавничої продукції № 4191 від 12. 11.2011 р.